

Búcsú Barcsák Jánostól

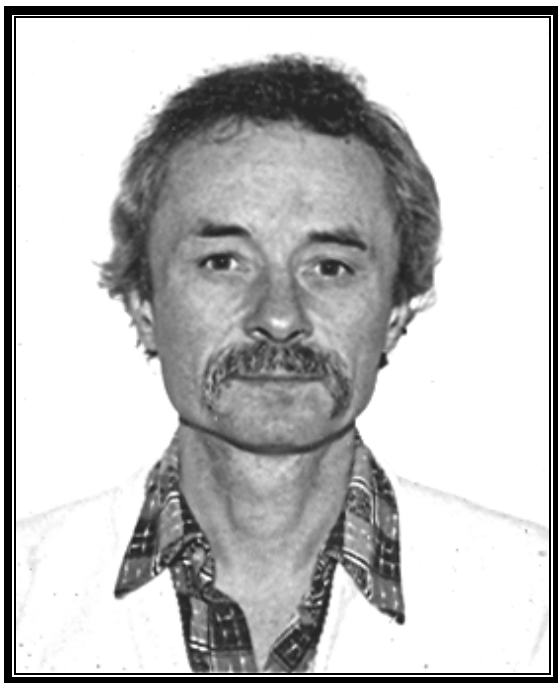
HADOBÁS SÁNDOR

2007. november 6-án tragikus körülmények között elhunyt *Barcsák János*, a rudabányai *Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bányászattörténeti Múzeum* (2006-ig *Érc- és Ásványbányászati Múzeum*) munkatársa.

Nagymúltú, tekintélyes értelmiségi családból származott, melynek fiúi ágon ő volt az utolsó sarja. 1954. augusztus 6-án született a *Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szendrőn*. Szülei pedagógusok voltak; az egész *Bódva-völgyben* nagy tiszteletnek örvendtek, s pályafutásuk befejezése után sok évtizeddel is tisztelettel emlékeznek rájuk. Édesapja *Amerikában* született, de *Disznóshorvátton* (a mai *Izsófalván*) nőtt fel, ahol a család a 19. század közepén atyafiságba került a község neves fiával, *Izsó Miklós* szobrászművésszel is. De a távolabbi rokonságba tartozik például *Igó Aladár*, a szlovákiai *Hanván* élő híres fafaragó-művész is. Édesanyja, *Lovász Erzsébet Égerszögön* született egy néptanító leányaként.

Gyermekkoráról keveset és nem szívesen beszélt. De a *Bódva* folyócskát, amelynek partján felnőtt, és vizénél sokat játszadozott, életre szóló élményeként emlegette. Egykori szendrői tanáraitól, iskolatársairól, barátairól és ismerőseiről több évtized távolából is mindig a legnagyobb tisztelettel és szeretettel emlékezett meg.

Általános iskolai tanulmányait *Szendrőn* végezte, majd *Sáropatakon* érettségizett 1972-ben. Életútja ezután nem úgy alakult, ahogy szeretne volna. Ennek ellenére nem volt megkeseredett ember, derűs beletörődéssel tette túl magát a legnehezebb élethelyzeteken is. Öszinteségével, egyenes jellemével, nemes emberségével, segítőkészségével, humorával és sok más pozitív jellemvonásával kivívta környezetét, munkatársait megbecsülését és szeretetét, kivétel nélkül mindenütt, ahol csak tevékenykedett.

Ifjúkori szenvedélye az akkor divatos beatzene volt – autodidakta módon kiváló gitárossá képezte magát, és a gimnáziumi évek alatt, majd utána még jónéhány évig iskolatársaival, szintén tragikus körülmények között elhunyt Zoltán öccsével, illetve rudabányai barátaival hosszabb-rövidebb életű zenekarokat is alapított. Rendszeresen szerepeltek a környező települések báljain és más rendezvényein, s ilymódon nagy népszerűsége és ismertségre tett szert. Az akkori fiatalok már meglelt emberként még napjainkban is jó szívvel emlegetik őt és a többieket... A zene iránti rajongása élete végéig elkísérte, s ha ideje és kedve engedte, elő-elővette gitárját, eljátszott néhányat a régi dalok közül.

Gyermekkori vágya volt, hogy vadászpilóta lehessen – érettségi után jelentkezett is repülősnek, s már minden felvételi vizsgán túljutott, amikor egy apró egészségügyi probléma miatt felvételi kérelmét mégis elutasították. A kudarc kedvét szegte, ezért nem

próbálkozott más irányban felsőfokú tanulmányokat folytatni, bár lehetősége nyílt volna rá. Inkább munkát vállalt, s a következő két évtizedben miskolci iparvállalatoknál dolgozott különböző beosztásokban, legtovább az *Észak-Magyarországi Állami Építőipari Vállalatnál*. Közben katonai szolgálatot teljesített, harckocsivezető volt *Tatán*. Ennek később nagy hasznát vette, mert a *Diósgyőri Gépgyárban*, ahol mintegy 7 évig tevékenykedett, a hadianyaggyártó üzemben az új harci eszközök kipróbálása, belövése, beállítása lett a feladata. De volt az üzem ifjúsági klubjának a vezetője is az 1980-as évek végén, s e munkája során közelebbi kapcsolatba került a korabeli művészeti élet, elsősorban a könnyűzene számos kiválóságával. A gyári évek meghatározó szerepet játszottak életében, olyannyira, hogy egykori kollégáival utolsó percéig ápolta a barátságot, tartotta a kapcsolatot.

A rendszerváltozás után azonban sorsa rosszra fordult: megszűnt a miskolci gyár, amely kenyeret adott számára. Munkanélkülivé vált, évekig segélyekből és alkalmi munkákból tartotta el magát. Minden igyekezete ellenére sem tudott tisztességes jövedelmet biztosító álláshoz jutni. Ebből a nehéz helyzetből egy véletlen találkozás emelte ki, amelynek köszönhetően 1999 februárjától egészen haláláig ifjúságának egyik kedves helyszínén, *Rudabányán* dolgozott az *Érc- és Ásványbányászati Múzeumban*. Hamar elsajátította a szükséges ismereteket, és évről évre hasznosabban segítette az intézmény tevékenységét. Nem túlzás azt állítani, hogy nélkülözhetetlen tagjává vált a múzeumi kollektívának, de barátságos egyénisége, segítőkészsége és vidám természete miatt egész *Rudabánya* hamar megkedvelte és becsülte őt. A gépkocsivezetéstől a restauráláson át a látogatók fogadásáig bármilyen technikai vagy szervezési jellegű feladatot rá lehetett bízni, s azt gyorsan, megbízhatóan és nagy odaadással teljesítette. Különösen értékes munkát végzett a 2006. évi múzeum-átalakítás során, amikor is kötelességét és munkaidejét messze meghaladó módon vette ki részét a feladatok sokaságából. Kitűnő kapcsolatteremtő-képessége és kiterjedt ismeretsége számtalan esetben bizonyult hasznosnak. Ismerték és kedvelték azokban a hazai és szlovákiai múzeumokban és más intézményekben is, ahol munkaköri feladatainak végzése közben gyakran megfordult.

E búcsúsorok íróját kilenc éven át mindennapos munkakapcsolat fűzte az elhunythoz. Sok időt töltöttünk együtt, főleg gépkocsiban utazva. Megtisztelt a bizalmával, mesélt a múltjáról, beavatott életének rejtettebb dimenzióiba is. Ez talán feljogosít arra, hogy a reá való emlékezést személyesebb hangvételen fejezzem be.

János barátunk jobb sorsot érdemelt volna. Ehhez megvolt benne minden képesség és tehetség, de valahogy nem sikerült kitörnie abból a lelki béklyóból, ami őt korán gúzsba kötötte, és gátolta az emberi kiteljesedésben. Folyton szeretetre, megértésre és nyugalomra vágyott, de ezekből az áldásokból csak ritkán részesült a sors által rövidere szabott életében. Családjá nem lévén, a benne lakozó tengernyi jót másokra pazarolta úgy, hogy önzetlenül segített mindenkinek, aki számított rá, örömmel vállalta a kellemetlen feladatokat is. Ahol megjelent, oda vidámság költözött, a legfagyosabb pillanatokban is mosolyt tudott fakasztani az arcokra.

Drága kollégánk emlékét sokáig fogják őrizni szívükben mindazok, akik ismerték *Szendrőtől Miskolcon át Rudabányáig*. Értelmetlen, korai halála fájdalmas veszteség a múzeumnak, a barátoknak és az ismerősöknek egyaránt, s arra figyelmeztet: legyünk nagyobb megértéssel és szeretettel egymás iránt.

Barcsák Jánost nagyszámú gyászoló részvéte mellett 2007. november 17-én búcsúztattuk a szendrői katolikus temető ravatalozójában. A háttérben halkán csörgedezett gyermekkorának kedves folyója, a *Bódva*. Mintha őt siratta volna...

Hamvait november 23-án helyezték örök nyugalomra a miskolci *Deszka-temető* családi sírboltjában.

Megrendült szívvel mondok bányászköszöntéssel utolsó

Jó szerencsét!

